

Överenskommelse mellan idéburna sektorn i Halland och Region Halland

2008 undertecknades en nationell överenskommelse mellan regeringen, Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) och organisationer från den idéburna sektorn. Syftet var att stärka det civila samhällets självständighet och stödja framväxten av idéburna aktörer.

I Halland har vi samma ambition. Vi som har undertecknat den här regionala överenskommelsen anser att den goda relationen som i dag finns mellan Region Halland och den halländska idéburna sektorn bör underhållas och utvecklas.

Den regionala överenskommelsen i Halland syftar till att främja den goda relationen mellan undertecknade parter, öka kunskapen om varandra och skapa förutsättningar för utökat samarbete. Tillsammans kan vi verka för en socialt hållbar samhällsutveckling som präglas av tillit, delaktighet och förståelse för våra olikheter. Det arbetet underlättas om vi vet vad vi kan förvänta oss av varandra och vilka principer som ska präglade vår framtida samverkan.

Regionens ingång

Region Hallands motiv för dialog och överenskommelse är att betona den idéburna sektorns betydelse som viktig aktör för den regionala utvecklingen. Viktiga utgångspunkter är den regionala utvecklingsstrategin, tillväxtstrategin samt Hallands kulturplan.

Genom överenskommelsen vill Region Halland medverka till att stärka demokratin, öka delaktigheten och minska utanförskapet i Halland.

Utifrån överenskommelsen vill Region Halland bidra till att skapa ett öppet förhållningssätt, uppmuntra till fortsatt dialog och samverkan med idéburna organisationer utifrån gemensamma principer.

Idéburen sektor

Den idéburna sektorn består av en mångfald av organisationer och värderingar. Gemensamt för dessa är att de har ett demokratiskt uppbyggt styre, bygger på frivilligt engagemang, samt sätter medlems- eller samhällsnytta framför ekonomisk vinst. De präglas av att medlemmarna definierar organisationens värderingar och uppdrag. Det gör idéburna organisationer dels till demokratiskola och röstbärare, samt i vissa fall till uppdragsutförare. Arbetet utförs ofta ideellt, men kan också utföras av anställd personal. Organisationer inom den idéburna sektorn kan vara föreningar, sociala företag, kooperativ, stiftelser, trossamfund, samt likande sammanslutningar.

Genomförande

Vi har valt att presentera vår vilja till strategiskt samarbete genom nedanstående sex principer, utan inbördes ordning. Till dessa knyter vi konkreta åtaganden och ansvarsområden som undertecknade parter arbetar vidare med efter att överenskommelsen signerats.

Ansvar för att starta processer, sprida information och följa upp arbetet med överenskommelsen ligger på de enskilda signerande parterna. Det bildas även en arbetsgrupp bestående av fyra representanter från den idéburna sektorn samt två tjänstepersoner från Region Halland. Representanterna i arbetsgruppen utses av respektive part och har var sin ersättare. Arbetsgruppen har som uppgift att initiera övergripande processer, samordna information om arbetet och följa upp hur undertecknade parter förhåller sig till överenskommelsen.

Varje signerande organisation väljer en kontaktperson som blir länken mellan överenskommelsen och den egna organisationen.

Uppföljningar av överenskommelsen sker varje år och presenteras på den årliga samverkanskonferensen, samt genom regelbundna nyhetsbrev. I samband med konferensen ges tillfälle att föreslå revideringar av överenskommelsen.

Principerna, åtgärderna och ansvarspunkterna

Överenskommelsen ska verka både strategiskt och operativt. Vi tror att relationen mellan idéburen och offentlig sektor stärks ytterligare genom gemensamma principer för samverkan och konkreta åtgärds- och ansvarspunkter. Flera av åtgärds- och ansvarspunkterna utförs redan idag. Vi har ändå valt att ta med dem för att formalisera, understryka och utveckla det viktiga arbetet.

Samordningen och driften av överenskommelsen sker genom arbetsgruppen. Alla undertecknande organisationer ansvarar dock för att arbeta med överenskommelsen utifrån sina egna förutsättningar och genom sin utsedda kontaktperson.

1. Dialog

Genom dialog kan offentlig och idéburen sektor hitta områden där vi kan komplettera och stärka varandra. Det flyttar fokus från ekonomi till processer och ökar kunskapen om varandra. Med dialogen som verktyg skapas kunskap om och förståelse för våra olika förutsättningar, mål och verksamheter.

Åtgärder:

- Sammanställa information om vilka processer som pågår och hur parterna kan delta.
- Kontinuerligt och systematiskt mötas för att utbyta perspektiv och säkerställa kontaktytor.
- Säkerställa att dialogernas innehåll får ett mottagande och görs tillgänglig.

Ansvar:

- Varje undertecknande organisation ansvarar för att aktivt delta i frågor som de bedömer som relevanta.
- Arbetsgruppen ansvarar för att initiera, följa och stötta arbetet för ökad dialog och för att sprida information om pågående dialogprocesser, deltagandets former och påverkansgrad.

2. Långsiktighet

För att idéburen sektor ska kunna nå sin fulla potential krävs långsiktighet och goda villkor. Med en gemensamt formulerad struktur med effektivitet och genomslagskraft som grund kan offentlig och idéburen sektors kunskap och engagemang förvaltas långsiktigt och strukturerat. Det ger förutsättningar för planering, samordning och en hållbar utveckling i Halland.

Åtgärder:

- Skapa långsiktiga lösningar och arbeta för förenklingar i till exempel ansökningar och kontaktvägar.
- Undersöka formerna för mer långsiktiga avtal/upphandlingar från offentliga organisationer till verksamheter inom den idéburna sektorn.
- De undertecknades samverkan ska präglas av kontinuerlig dialog om eventuella förändringar, särskilt i frågor om medfinansiering.
- Skapa en arbetsgrupp för den fortsatta processen av överenskommelsen.
- Skapa en kännedom om överenskommelsen och dess innehåll både hos de organisationer som signerat överenskommelsen och hos organisationer som ännu inte gjort det.

Ansvar:

- Alla undertecknande parter ansvarar för att göra överenskommelsen och dess innehåll känt så väl inom som utanför den egna organisationen.
- Arbetsgruppen ansvarar för att initiera, följa och stötta processer som strävar åt förenklingar i ansökningar och kontaktvägar, samt följa arbetet med Idéburet Offentligt Partnerskap (IOP) och andra typer av avtal och upphandlingar.

3. Öppenhet och insyn

Gemensamt för den offentliga och idéburna sektorn är dess demokratiska struktur, vilket möjliggör ett öppet och transparent arbete som bygger på tillit och förtroende.

Åtgärder:

- Arbetet skall främja tillit och tilltro mellan de undertecknande parterna.
- Information om relationen mellan idéburen sektor och Region Halland görs tillgänglig digitalt.
- Bejaka öppenhet och nyfikenhet för den mångfald som finns inom den idéburna sektorn och inom Region Halland.

Ansvar:

- Alla undertecknande parter gör sina styrdokument (exempelvis stadgar) tillgängliga på förfrågan.
- Arbetsgruppen ansvarar för att initiera, följa och stötta processer där ökad tilltro och tillit står i centrum, till exempel i tillgängliggörandet av information om relationen mellan parterna, men också om parternas särarter och olika roller.

4. Självständighet och oberoende

Idéburna organisationers roll som röstbärare och demokratiskola grundar sig på friheten att kritiskt granska såväl samhällsutvecklingen som politiska beslut. Rättigheten att själva formulera sin värdegrund och sitt uppdrag kan inte villkoras från samverkande myndighet eller offentlig aktör.

Åtgärder:

- Signerande organisationer stötts i sin vilja att agera nyskapande, kritiskt granskande och samhällspåverkande.
- Den idéburna sektorn ges tillfälle att bli delaktig tidigt i olika beredningsprocesser, i syfte att ta tillvara på sektorns åsikter.

Ansvar:

- Alla undertecknande parter ansvarar för att uppmärksamma om organisationer som testar nya innovativa sätt eller kritiserar samhällsutvecklingen, riskerar att mista samverkan eller medfinansiering.
- Arbetsgruppen ansvarar för att hålla sig informerad om de undertecknande parternas åsikter och insikter som berör överenskommelsens område, samt för att initiera, följa och stötta idéburen sektors möjlighet att delta i Region Hallands beredningsprocesser.

5. Mångfald

Mångfalden av perspektiv är värdefull och utvecklande för samhället. Undertecknande parter har ett gemensamt ansvar för att bidra till och underlätta framväxten av såväl nya organisationer och utförare, som olika former för samverkan och avtal.

Åtgärder:

- Undersöka om Idéburet Offentligt Partnerskap (IOP) kan vara ett komplement till Region Hallands upphandlingsförfarande.
- Informera om hur idéburna organisationer kan delta i Region Hallands upphandlingar.
- Markera mångfaldens gränser, till exempel mot antidemokratiska rörelser.
- Ge möjlighet för fler organisationer att underteckna och inkluderas i överenskommelsen.
- Öka kunskapen om idéburna organisationers olika roller samt om idéburna innovationer och entreprenörskap, både bland och utanför de undertecknade parterna.

Ansvar:

- Alla undertecknande parter ansvarar för att underlätta möjligheten för andra organisationer att ansluta sig till överenskommelsen och för att ta avstånd från organisationer eller individer med antidemokratiska åsikter och handlingar.
- Arbetsgruppen ska arbeta för en ökad mångfald i utförligheten, undersöka hur användningen av IOP-avtal kan komplettera upphandlingar, samt initiera processer som stärker parternas kompetens och förståelse för olika upphandlingar och avtal.

6. Kvalitet

I samarbeten mellan idéburna och offentliga organisationer ska parterna enas om vilka kvalitetskrav som gäller. Uppföljning och utvärdering sker med respekt för parternas olika perspektiv och förutsättningar.

Åtgärder:

- Förbättra kvaliteten för individ och samhälle genom ett gemensamt långsiktigt arbetssätt.
- Verka för lättbegriplig och lätthanterlig samverkan mellan parterna.
- Utforma modeller för uppföljning och för hur kvalitetskrav kan utformas.
- Det mervärde som tjänsteproducerande organisationer inom den idéburna sektorn skapar inkluderas i uppföljningar.
- Arbeta för ett gemensamt språkbruk.

Ansvar:

- Alla undertecknande parter ansvarar för att utveckla sitt eget kvalitetsarbete och hålla en god kvalitet, med tydlig värdegrund.
- Arbetsgruppen ansvarar för att initiera, följa och stödja processer som skapar samsyn för hur de administrativa systemen kan göras enklare att hantera och för ett gemensamt språkbruk.

Målbild 2024

- Samverkan och samarbeten mellan idéburen och offentlig sektor har utvecklats på flera områden som är viktiga för Halland.
- Flera enskilda överenskommelser (samarbets- och partnerskapsavtal) har slutits.
- Det strategiska arbetet har lett till fler utförare och leverantörer av olika tjänster.
- Det finns ett upphandlingsförfarande som underlättar för idéburna aktörer.
- Det finns ett ökat medvetande om den idéburna sektorns potential och olika roller inom Halland.
- Det har byggts upp en kunskapsbas till nytta för utveckling och sociala innovationer utifrån de undertecknande aktörernas erfarenheter och medverkan i processen. Dessa erfarenheter och reflektioner finns samlade och tillgängliga på en digital plattform.
- Det finns en ökad delaktighet och förståelse för varandras unika uppdrag.